

**TÕLLI KÜLA**  
**ARENGUKAVA**  
**2010-2020**

Kinnitatud 22.04.2010

## SISUKORD

1. Sissejuhatus
2. Üldise loomustus.
3. Küla hetkeolukord
4. Küla vajadused
5. Küla arenduse tegevuskava
6. Küla tulevikuvision
7. Kokkuvõte

### 1. SISSEJUHATUS

Arengukava on vajalik selleks, et näha väikese küla (külade) tõelist olemasolevat olukorda ja selle koostamisel on aluseks võetud väljavaated küla edasiseks arendamiseks. Liitumine väikeste külade ühisprojektiga, mille keskuseks jääb Randvere, annaks üksikutele väikestele küladele rohkem võimalusi tegevuseks.

Tõlli küla koostatud arengukavale ja väike vaade Randvere kui keskuse väljakujunemise koostamisele said oma arvamust avaldada kõik Tõlli küla elanikud.

### 2. KÜLA ÜLDISE LOOMUSTUS

Tõlli küla asub 9 km Kuressaarest.

Külas on 14 majapidamist, 3 talu nendest kasutatakse rohkem suvilatena.

Tõlli territooriumil puuduvad tööd pakkuvad ettevõtted, hääbunud on ka põllumajandus. Aga vähemalt on säilinud peaaegu igas majapidamises oma väike aialapike, kus kasvatatakse oma otstarbeks juur- ja köögivilju.

Märkimisväärne oleks Tõlli territooriumil asuv Ilmaallikas (ohvriallikas), mis asub Tõlli teeristis.

#### ***Ilmaallikas “Linnuallikas”***

*Kaarma kihelkonna Tõlli külas Tõlli talu, kus on elanud enne Tõll. Seal Mustjala ja Kihelkonna maanteeharude vahel on allikas, kust ta käinud vett joomas. See allikas ütleb suurt kuiva ette. 3 päeva enne kuiva algust hakkab see rohkesti vett jooksuma.*

#### **Ilmaallikas “Linnuallikas”<sup>1</sup>**

Kuultuurimälestiste Riiklik Register<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> <http://www.maavald.ee/maausk.html?rubriik=35&id=122&op=lugu>

<sup>2</sup> <http://register.muinas.ee/?menuID=monument&action=view&id=12400>

### 3. KÜLA HETKEOLUKORD

Külas on praegustel andmetel 42 alalist elaniku. Nendest on 13 pensionäri, 17 täiskasvanut ja 12 last.

Küla on väike ja inimesed tunnevad üksteist vähemalt nägupidi. Põliselanikud on valdavalt pensionärid, kes liiguvad vähe ringi. Uuel põlvkonnal on alati kiire ja suhtlemine üksteisega on väga minimaalne. Mida saaks ühe lausega piltlikult öelda : "Igaüks nokitseb omaette."

### 4. KÜLA VAJADUSED

Iga külaelanik näeb küla vajadusi oma silmade läbi. Seega on küla arenguvajaduse kokkuvõttes esile tõstetud järgmised, rohkem muret tekitavad probleemid.

4.1 Busside sõidugraafikud (uued sõidugraafikud ei sobi külaelanikele);

4.2 Täiendav bussipeatus küla keskele (vanad inimesed, kes käivad linnas toitu ostmas, peavad kasutama Ansi peatust või Tõlli TR, mis asub umbes 1,5 kilomeetri kaugusel Tõlli majadest. Osa bussijuhte ei tule lihtsalt elatunud inimestele vastu väikese lisapeatuse tegemisel) (vt lk 6 lisa 1).

4.3 Ametlik peatus Ansi TR *NÕUDMISEL* (busside sõidugraafikutesse).

Puudutab liini Kuressaare-Mustjala, sest liinil Kuressaare-Kihelkonna on see peatus 'Ansi' nime all (vt lk 6 lisa 1).

4.4 Tõlli TR bussiootepaviljon (ei täida oma otstarvet - lühidalt öeldes asub liiga kaugel sõiduteest ja inimesed peavad bussi ootama lageda taeva all) (vt lk 6 lisa 2).

4.5 Prügikonteinerid (praegu on üleminek uuele prügimajandusele ja sellest tingitult ei ole mõnedel külaelanikel ressursse prügikonteineri väljaostmiseks).

4.6 Uue joogiveekaevu rajamine (nelja majapidamise peale kasutatav kaevu joogivesi ei ole kevadel joogikõlblik, käiakse kaugemalt joogivett toomas).

4.7 Teadetetahvli püstitamine (küla keskus puudub teadetetahvel, kus oleks ka ruumi postkastidele.).

4.8 Settekaev (talude settekaevu väljaehitamine).

4.9 Kraavide süvendamine (talude maanteekraav veega kaetud rohkem kui pool aastat).

4.10 Ilmaallika parem eksponeerimine (on märgitud ära ainult väikese sildiga, mida ei ole võimalik möödakäijal märgata).

4.11 Teeäärte korrastamine (tuul, möödasõitjad ja teistest sõltuvalt asjaoludest, vajavad meie teeääred korrastamist).

4.12 Suhtlus üksteisega on väga kesine (hea seegi, et tuntakse üksteist nägupidi) – selle parandamine ja elavdamine.

## 5. KÜLA ARENDUSE TEGEVUSKAVA

Jrk nr	Tegevus, projekt	Eeldatav teostusaeg	Arendusprojektid / maksumus	Ressurssid, toetajad
1	Raudtee majade juurde täiendav bussipeatus 'NÕUDMISEL'			
2	Tõlli TR uue bussiootepaviljoni ehitamine			
3	Ansi TR ametlikuks registreerimine ja lisamine bussisõidugraafikutesse			
4	Tõlli TR vana bussiootepaviljoni korrastamine			
5	Prügikonteinerite soetamine			
6	Raudtee majade kaevu puhastamine või korrastamine			
7	Küla teadetetahvli tegemine ja ülespanek			
8	Settekaevu ehitamine			
9	Kraavide süvendamine			
10	Ilmaallika koha korrastamine ja uue teabetahvli muretsemine			
11	Teeäärte korrastamine	Kord aastas	Maaomanikud	
12	Üksteisega ja naaberküla elanikega tutvumine	Pidev	Randvere piirkonna külaelanikud	

## 6. KÜLA TULEVIKUVISIOON

Väike Tõlli küla oma arengukavaga ja Randvere kui väikekülade koondumise keskpunkt on hea nii ideeliselt kui praktiliselt.

Randvere kui keskus asub Tõlli külast umbes 2 km kaugusel. Praegu on keskuses olemas kiik ja jalgpalliväljak. Keskuse juurde kuuluvad vanad klubiruumid, mis ootavad renoveerimist ja taaskasutamist. Vanas koolimajas tegutseb raamatukogu, erinevad huviringid ja ka MTÜ Randvere Tööõppekeskus.

Juba viljakandvad ja ka plaanitavad ettevõtmised on külarahva silmis pälvinud heakskiitu.

Tõlli küla elanikud näevad Randveret piirkonna väikekülade keskusena ning selle arenguvajadused oleks järgnevad:

6.1 Kiiged - oleks vaja ka väiksematele lastele kiikesid.

6.2 Klubiruum koos kööginurgaga, sh sinna juurde kõik vajaminevad kööginõud (kui keegi tahab korraldada tähtpäeva või mingit sündmust, oleks tal kõik vajalik olemas). Olla võiks ka muusika võimalus (nt karaoke jne).

6.3 Eraldi mängude ruumi, kus oleks võimalik mängida näiteks piljardit, pingpongi, koroonat (ruum koos sisustusega).

6.4 Väikestele lastele mängunurk.

6.5 Tiigi ja pargi korrastamine.

6.6 Raudtee jalgratta rajaks - oleks mugav ja turvaline sõita koos lastega linna.

## 7. KOKKUVÕTE

Ei ole oluline, kas ollakse vanur, täiskasvanu, teismeline või käiakse alles lapsekingades - keskkonnasõbralikku eluviisi on meile kõigile vaja nii täna, homme, kui ka kaugemas tulevikus. Samas peaksime säilitama ja hoidma piirkondlikke traditsioone meie külades, et täna lapsekingades käijatel oleks, mida õppida, hoida ja seda kõike järgnevatele põlvvedele edasi anda.

Et seda saavutada, on vaja meie endi ja kogu koduvalla tihedat koostööd, üksteise mõistmist ja toetust. Liigume samm-sammult selle suunas.

**Lisa 1** Täiendav bussipeatus Tõlli külakeskele ja Ansi TR peatus ametlikult sõidugraafikusse.



**Lisa 2** Tõlli TR bussiootepaviljon, mis asub teest väga kaugel. Vihma eest varjus olles sõidab buss lihtsalt mööda.

